

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertio Omnium Articvlorvm M. Lvtheri, Per Bvllam Leonis X. Novissimam Damnatorvm

Luther, Martin

[Basel], 1521

VD16 L 3876

Secvndvs. In puero post baptismum negare remane[n]s esse peccatu[m],
est Paulum & Christu[m] simul co[n]culcare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33308

ARTICVLORVM DAMNATORVM

ni non sunt, ut boni fiant, cum noui testamēti omnia perfectiora, quam uet. test. esse debeāt. Nos autem dicimus, nec noui, nec uet. testamen. sacramenta, sed solam fidem iustificasse. Sicut Paulus dicit: iustus ex fide sua, uiuet, & corde creditur ad iusticiam. Ideo ratio istorum nihil est, si cut & omnia quæ ex illa diducunt. Potius differunt sacramenta nouæ legis, non a sacramentis, sed a sacrificijs & ceremonijs sacerdotij Aaronici, quod per hæc mundabatur corpora, uestes, cibi, & uasa quæcūq; ab immūdijs quæ ex natura non erant, sed ex lege Mosi, ideo ut nulla promissio, ita nulla fides in eis erat: Non enim natura est peccatum aut immūditia, si cadaver tetigeris aut lepram, aut menstruatam: ideo nec peccatum, sed immundicia uocabatur. At per illa nostra sacramenta mundantur conscientia ab immundicijs ueris, quæ ex natura uicia & peccata sunt, ideo promissio & fides hic uigent, quod & in multis alijs signis patrum uidere est, quæ ad ceremonias legis nō pertinebant. Verum hæc extra propositum.

SECUNDVS.

In puero post baptismum negare remanēs esse peccatū, est Paulum & Christū simul cōculcare.

Paulus Ro. vii. dicit: Concupiscentiam nesciebam esse peccatum, nisi lex diceret: Nō cōcupisces. Hic sine dubio claret, concupiscentiam esse peccatum, at quis est hominum, qui concupiscentiam non sentit postq̄ adoleuerit, quamuis baptizatus, cum hic Apostolus, sanctissimus, ne dum baptizatus, suam concupiscentiam accuset? Vnde ergo hoc peccatum, nisi ex natiuitate carnis, etiam post baptismum remanens?

Atq; ne quis putet Apostolum in persona aliorum loqui. Gal. v. ad eos qui spiritu uiuebant, generali sententia dicit: Si spiritu uiuimus, spiritu & ambulemus. Quid erat necesse

Nota Sacramenta ueteris & nouæ legis quō differant.

Immūditia legis.

Concupiscentia peccatū est.

necesse mandare, ut spiritu ambulent, qui spiritu uiuunt, si non superest peccatū carnis, quod crucifigant. Denique, dicit, c.v. Caro concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem: Hæc enim sibi inuicem aduersantur, ut non quacumq; uultis, illa faciatis. Quæ autem potest esse concupiscentia spiritus, nisi charitas? ut & Aug. sapius interpretatur, ubi autem charitas nisi in baptizatis? Et tamen in his pugnant utraq; concupiscentia.

Et quæ esset Apostolicæ doctrinæ uis & autoritas, si nō generaliter ad omnes homines pertineret? Non enim absolute dicere debuisset, spiritum & carnem sibi pugnare, sed aliquorum spiritum & carnem, scilicet malorū. Nunc autē prorsus de oībus Christianis, dicit: Quicumq; autem sunt Christi, carnem suā crucifixerūt cum uicijs & concupiscentijs suis. Quod quō potest aliter intelligi, quam illud Ro. vi. Non ergo regnet peccatū in uestro mortali corpore, ut obediatis cōcupiscentijs eius? Cur prohibet obedire concupiscentijs corporis, si nō sunt in corpore baptizati? Cur regnare uetat, si nullū adest peccatum? Nisi qd̄ uere in omnibus peccatum est & cōcupiscentia, sed non debet regnare, nec nos ei obedire seu consentire, sed contra pugnare, crucifigere & mortificare. Sicut Gen. iij. idem bellum spiritus & carnis describit: Inimicitias ponā inter te & mulierem, & inter semen tuum & semen illius, ip̄a conteret caput tuū, & tu insidiaberis calcaneo illius.

Rursus Ro. vii. Condelector legi dei secundum interiorem hominem; Video autem aliam legem in membris meis, rapugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in legem peccati. Hoc nō dici in persona malorum, sed in persona sua & omnium sanctorum filiorum dei, ex eo patet, quod condelectari legi dei scd̄m interiorem hominem impossibile est homini extra gratiam constituto, qui potius odit

Verba Pauli
generaliter
ad oēs dicta

Peccatum
nō regnat
in Paulo.

nota

ARTICVLORVM DAMNATORVM

us odit legem dei. Quia c. iij. generali sententia de omnibus filiis hominum, dixerat: Non est iustus, non est intelligens, non est requirens deum, omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. At qui delectatur in lege dei, scdm interiorem hominem, certe iustus est, intelligit, requirit deum & facit bonum, nec declinat a deo, cum delectari in lege non sit nisi amanti & desideranti legem.

in lege est

Delectari in lege est amanti.

Et in fine ait: Igitur ego ipse mente seruo legi dei, carne autem legi peccati. Si enim hoc non in sua persona sed impiorum dixit, dabimus, malos esse seruos dei, scdm nobiliorum partem sui, scilicet mentem. Nam seruire legi dei, est obedire, in omnes eius uoluntates ire & subditum esse deo, quod indijssimum est sentire de impijs, quorum cor & mens penitus declinant a deo, & potius carne & externa specie pietatis ei seruiunt. Sicut de hypocritis dicit. i. Timot. iij. & psal. lxxviij. Cor autem eorum non erat rectum cum eo, neque fideles habiti sunt in testamento dei. Et iterum: Generatio quae non direxit cor suum, nec est creditus cum deo spiritus eius.

in lege est

Quiduis impijs tribuitur preter legis fidum amore.

Et in fine ait: Igitur ego ipse mente seruo legi dei, carne autem legi peccati. Si enim hoc non in sua persona sed impiorum dixit, dabimus, malos esse seruos dei, scdm nobiliorum partem sui, scilicet mentem. Nam seruire legi dei, est obedire, in omnes eius uoluntates ire & subditum esse deo, quod indijssimum est sentire de impijs, quorum cor & mens penitus declinant a deo, & potius carne & externa specie pietatis ei seruiunt. Sicut de hypocritis dicit. i. Timot. iij. & psal. lxxviij. Cor autem eorum non erat rectum cum eo, neque fideles habiti sunt in testamento dei. Et iterum: Generatio quae non direxit cor suum, nec est creditus cum deo spiritus eius.

Quiduis autem tribui impijs patior, cor rectum, spiritum fidelem legis amantem, plane scriptura tota non nisi sanctis tribui cogit. Non enim dicit: Video legem dei in interiore homine, sicut de lege peccati, dicit: Video aliam legem in membris meis. Vidit enim, & odio habuit, licet carere non possit, tamen fortiter contra pugnavit. At hic dicit: Condelector legi dei, quod est magis quam uidisse & amasse legem, qd procul dubio includit, cor esse rectum seu spiritum fidelem & uere pium, quod non nisi de seipso & similibus sanctis intellectum uoluit. Quare nisi impijs uolumus tribuere oia, quae sanctorum sunt, hunc locum negabimus ab Apostolo in aliorum impiorum persona dictum.

Fateor,

MAR. LVTHERI ASSERTIO.

Fateor, si pertinaciam suam nolit quispiā deponere, per-
durabit, nec his flectetur. Et quid mirum? cū nec Christus
omnibus potuerit sua persuadere. Hæc doctrina, quia sa-
cra & diuina est, uult, ut positis propriae sententiæ & opini-
onis studijs, dociles & ductiles sint tam auditores q̄ tracta-
tores, sicut dicit psal. xliiij. Audi filia & uide, & inclina au-
rem tuā. Nullus contentiosus aut peruicax huc intrabit.
Immo in quā unquā sententiam quantūuis manifestā uer-
ritatis, contentiosus & peruicax induci potuit? Perpendat
autem quiuis hæc sedato & libero animo, seseq; docilē præ-
beat deo, & sine dubio erudietur, & suauissima ueritate ca-
pietur. Quæ postulo eo iustius, q̄ hæc nostra sententiā uer-
bis his diuinis traditur; Aduersaria uero uerbis hominum
humanaq; opinione & nostro sensu tantum assertur, absq;
autoritate scripturæ diuinæ, atq; hoc ipso suspecta, cū quod
sacris literis uel utcunq; probari nō potest, approbari tutū
nō sit. Facile quidē est dānare alienas sententias, sed multo
facilius sibi temperat a damnando, qui prætentarit q̄ diffi-
cile sit improbare & confutare quod damnare præsumit.
Quanc̄ ego uehementer admiror hanc sententiā nō ef-
se omnibus notissimam, nedum sperassem ulli uideri da-
mnandam, quā scimus omnium sanctorum per tot secula
confessione probatam. Quid enim in uita omnium sancto-
rum legimus, q̄ labores, uigilias, ieiunia, orationes, qui-
bus uelut machinis spiritualibus pugnaverunt aduersus
carnem & concupiscentias corporis sui proprijs? Quis eo-
rum non gemit, non accusat, non laborat in carne sua &
concupiscentijs suis? Cum ergo in his omnibus uideamus
istas autoritates: Caro concupiscit aduersus spiritum, spiri-
tus aduersus carnem, & Condelector legi dei sc̄m interi-
orem hominem, uideo autem aliam legem in mēbris me-
is & c. Quæ causa est, ut hæc apostolum uelimus nō in sua
Cc sed

Theologia sc̄i
diuus nō sit
peruicax &
intractabilis

Appbaritur
cū nō est q̄
sacris literis
nō fundatur

Omnis not
tissimus arti-
cul' reijciatur

ARTICVLORVM DAMNATORVM

sed impiorum persona dicere, quæ in personis pijsimorū videmus vitiacissimis studijs geri?

Piorū est certamen cū uitijs nō impiorum.

hieronimus
amf

hieronimus queritur peccatum.

Experiētia articulum commendat.

Aut quando uidimus impium, qui hac molestissima pugna, aduersus carnem suam militet, condelectetur legi dei scd'm interiorem hominem? piorū ista sunt summa & laboriosissima certamina, & nos ea tribuemus impijs in concupiscentiā libere & sponte ruentibus, immo furentibus. Quoties rogo S. Hieronymus de incendijs libidinum cōqueritur, etiā tum, cū multo ieiunio & labore contra ea pugnaret, hoc est, dum esset non modo baptisatus, sed & sanctissimus? Experiatur quisq; seipsum, & referat, si audet, se non habere concupiscentiā, etiā si ad morbum usq; ieiunet & laboret. Et unde hoc malum furens & indomitū? Non utiq; a natura, quia Adam illo caruit ante casum, sed post lapsum sensit in carne, & nobis per generationē hæreditaui, quod baptisate incipit tolli, durat tamē usq; ad mortē carnis, licet in alijs minus, in alijs magis: Vnde & ipsi apellant fomitē, morbum naturæ & tyrannum.

Reuertamur ad probationem. Apostolus Heb. xij. utiq; baptisatis & sanctis scribens d, Deponamus oē pondus & circūstans nos peccatū. Hic seipsum quoq; inuoluens, docet deponi omne pondus & peccatū, quod nos circūstat, id est pertinaciter inhæret & instat; mira uerbi Emphasi significans molestā & improbam illam carnis nostræ concupiscentiam & procacitatē, qua nos assidue sollicitat ad peccatum, nec aliqñ quiescit, nunc ira, nunc libidine, nunc superbia, nunc auaritia nos inquietans. Ita, ut D. Cyprianus ob hoc ipsum optandam censeat mortem accelerari, Epistola de mortalitate dicens: Cū auaritia nobis, cum impudicitia, cū ira, cū ambitione, cōgressio est, cum uitijs carnalibus, cum illecebris secularibus, assidua, & iugis, & molestissima luctatio est, Obsessa mens hominis, & undiq; Zabulinū

Ciprianus

si infestatione uallata, uix occurrat singulis, uix resistit: Si auaritia prostrata est, exurgit libido, si libido cōpressa est, succedit ambitio, si ambitio cōtempa est, ira exasperat, superbia inflat, uinolentia inuitat, inuidia cōcordiā rumpit, amicitia zelus abscondit, cogere maledicere, q̄ lex diuina prohibet, compelleris iurare q̄ nō licet, tot persecutiones animus quotidie patitur, tot periculis pectus urget, & delectat hic inter Zabuli gladios diu stare, cum magis cōcupiscendum & optandum sit ad Christum, subueniente uelocius morte, properare.

Si tantus martyr de se, sibiq̄ similibus talia affirmat, quis dubitabit & omnibus sanctis eadē tribuere? aut saltē nō negabit in sanctos quadrare, qd̄ apl̄s dicit: Cōdelector legi dei scd̄ in interiorē hoīem, uideo autē aliā legē in membris meis, ne in p̄sona impiorū ista uideatur locutus. Quae omnia ideo urgeo, q̄ scio D. Hiero. Originē, & alios impulsos alicubi sentire apl̄um hoc loco in aliorū p̄sona locutū, licet alijs locis econtrariū sentiāt. Et D. Augu. diu eadē sententiā captiuis, tandē in Retracta, & lib. vj. contra Iul. xj. ita reuocat, ut neget a se fuisse intellectū antea apostolū, dū in aliorū p̄sona locutū fuisse asseruisset. Quis nō moueat autoritate principū horū uirorū patrū, nihil indignor si quis hos patres alicunde pro se adduxerit, aduersus meā sententiā, si temere uno loco eos legerit, & in suā sententiā sonare uiderit. Verum nec illis, nec assertoribus eorū iniuriā facio, dum uerba ipsa apostoli, tum illorū proprias & contrarias sententiās eis pratulero.

Iuuant eandem hanc sententiā, & multa alia. Primū id quod apostolus Rom. xij. praecepit utiq̄ sanctis & baptis, ut renouentur in nouitate sensus sui. Et alibi. ij. Corin. iij. Et si is qui foris est noster homo corrumpatur, tamen is qui intus est, renouatur de die in diem. At renouari est

Nota de uet
bis doctorū.

Renouari spi
ritu.

Cc ij e netu

ARTICVLORVM DAMNATORVM

e' uetustate in nouitatem mutari. Vetusitas autem peccatum est ueteris hominis, sicut nouitas, gratia noui hominis; Renouari ergo arguit inesse uetustate. sicut rursus dicit Col. iij. Expoliantes ueterem hominem cum actibus suis. & j. Corin. v. Expurgate uetus fermentum, ut sitis noua conspersio. Quae omnia certe affirmant, reliquum uetustatis & peccati in nobis esse, quod exuendum expurgandum; quod sit, cum ad eos scribat, qui iam erant (ut dicit) acymi & creati in nouum hominem secundum deum.

Samaritanus
alligatus non
subito sanat

Deinde parabola Euangelij pulchre huc ualent. Quarum una de Samaritano, qui semiuiuus non subito sanauit, sed alligauit tantum, & sanandum suscepit; Nonne ostendit neminem subito ab omnibus peccatis sanum factum, sed pacto fidei in corpus Christi assumptum, de die in diem magis sanari? Altera Math. xij. de fermento in fata farinae tria mixto, donec fermentaretur totum, quid aliud uult, quam fermento nouo fidei fermentari, non subito, sed paulatim totum hominem; ut haec uita cognoscatur non esse iustitia, sed iustificatio, non sanitas sed sanatio, non finis sed phase domini, non terra, sed migratio, & prorsus continua purgatio peccati, & transitus de uirtute in uirtute (ut docet psal. lxxxiiij) & transformatio de claritate in claritate, ad imaginem Christi, ut apostolus uocat. At talis transitus certe manifestat, reliquum esse semper peccatum, a quo recedamus, & ad maiorem iustitiam propinquemus.

Di scipuli
mundi & mundandi.

Et Ioan. xij. cum asseruisset discipulos esse mundos, tamen infra dicit, xv. se esse uitam, illos palmites, & tamen omnem fructiferum magis purgandum, ut plus fructificet. Quomodo enim sunt mundi & simul immundi, ut purgari egent, qui nisi mundi essent, fructum non afferrent; Nisi quod uerum est, quod idem, j. Ioan. j. dicit; Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & ueritas in nobis

argumetorum

nobis non est. Notauit S. August. q̄ non dixit: habuimus
sed habemus. Et psal. xvij. Delicta quis intelligit: ab oc-
cultis meis munda me. Et psal. l. petit spiritū rectum & cor
mundum in se fieri, cum hoc non nisi immūdu orare pos-
set. Vnde ergo ista immunditia tam sanctis uiris spiritu ser-
uentibus, nedum baptisatis? Quod malum has mouet im-
munditias: nisi radicale illud originis malum, de quo Pau-
lus Colossensibus sanctis scribit: Mortificate membra ue-
stra quæ sunt sup̄ terrā, fornicationē, immunditiam, libi-
dinē, concupiscentiā malā, auaritiā: Non q̄ his peccatis ser-
uire eos arguat, sed ut repugnent, ne eis seruiant.

Et ut finem faciamus, sola oratio dominica nōne oēs cō-
cludit sub peccatū, dū omnibus quantūlibet sanctis man-
dat orare, Fiat uoluntas tua, sanctificetur nomen tuū, adue-
niat regnū tuum? Quid confitetur, qui petit fieri uolunta-
tem dei, nisi sese nondū plene facere uoluntatē dei, ac per
hoc esse inobediētē deo? (neq̄ em̄ fictis hic uerbis orat.)
Hoc solo saluus q̄ agnoscit & deprecatur suā inobediētī-
am, ac inquantū orat & agnoscit, tantū facit uoluntatē dei
id est in spiritu: sed in carne, contra quā sic orat, nōdum fa-
cit. Ita qui petit sanctificari nomē domini, nonne fateē no-
men domini adhuc in se pollui ex parte? quod dolens de-
precatur, & impletur illud in eo Ro. vij. Quod nolo malū
hoc facio, quod uolo bonū, non facio. Sic qui aduenire re-
gnum dei petit, certe seruū diaboli se ex parte cōfitetur, cū
apostolo dicens: Video aliam legem in membris meis, ca-
ptiuantem me in legem peccati.

Scio autem quid hic mihi opposituri sint, scilicet omnia
quæ dicta sunt probare non peccatum, sed defectū seu in-
firmitatē in nobis relinqui post baptismū. Sic em̄ fomitē &
passiones carnis uocāt. Rñdeo, si sola nos uerbi controuer-
sia haberet, facile admitterem, ut defectum uocarent, quic

Cc iij quid

Radiale ma-
lū originis.

Oratio do-
minica omēs
cōcludit sub
peccatum.

Defectus .p̄
baptismum
peccatum no-
minans.

ARTICVLORVM DAMNATORVM

quid id est mali, quod in prædictis scripturæ uerbis relinq̄
in nobis probatum est: Frustra enim certatur de nomine,
cum de re constiterit. Verum, quod defectum sic appellat,
ut peccatum esse negent, & non culpam, sed pœnam tan-
tum peccati esse uelint, admittere non possum. Neq̄ enim
satis est, q̄ sine scripturæ testimonijs, autoritate propria di-
cunt, omnia ista defectus dici, quia deficiant a perfecta le-
gis plenitudine. Deinde, q̄ non licet ulli angelorum, ne-
dum ipsi hoïbus, uerba dei pro suo sensu interpretari, ut
quod illa peccatum aperte uocat, illi defectum interpretetur:
Apostolus enim manifeste dicit, se captiuum duci in
legem peccati & concupiscentiam, autoritate legis, cogni-
tam a se peccatum; quam iterum uocat peccatum in carne
sua habitantem.

Originale
malū rema-
nens nō est
sola pena sed
etiam culpa.

Peccatū uere
dicit quicq̄
cōtra legē lit

Quomodo em̄ non erit uere peccatū, cum ad hoc, ut ue-
re peccatū esse probet, adducat legē prohibentē cōcupisce-
re, & fateatur sese nō concupiscere nō posse, ac per hoc ue-
re, non defectu tm̄, sed peccato, cōtra legē facere. Nā & ip-
somet cogentur hoc peccatum dicere, quod contra legē fit
quocunq̄ modo. At defectus ille, quem extenuando pec-
catū, sic uocant, certe cōtra legē est. Quod si hoc uno loco
sic licet uerbis dei abuti, ut peccatū non peccatū dicamus,
Quomodo resistemus neganti in uniuersum, omnia pec-
cata in tota scriptura, dicenti, q̄ adulteriū, homicidiū, ido-
latría quoq̄ non sit peccatum, sed defectus & pœna pecca-
ti: Si ergo huic resisti debet, oportet ut peccatum simplici-
ter, præsertim ubi legis prohibitio adducitur, cuius compa-
ratione probetur, accipiatur pro uero peccato, aut elude-
mus totius scripturæ autoritatem. Non est enim pœna sed
culpa, q̄n dicit, Concupiscentiā nesciebā esse peccatū, nisi
lex diceret. Nō cōcupisces: Ergo qui cōcupiscit (sicut ois
facit baptisatus) scit se, lege magistra, cōtra quā facit, uere
peccare. Et

Primo sic patet

Cōcupiscens
uere peccat.

Et mire placet, ab Apostolo adductū crassissimū genus peccati, quod in nouissimo sensu, tactus, oēs sentiūt. Quo modo em̄ persuasisset intentiones & opinioniones cordis peccata esse ijs, qui nondū psuaderi uolunt, concupiscentiā esse peccatū, & contra crassissimū sensum experientia & aptissimam legē sapiunt. Nam quē non facit reū ista lex, Diliges dominū ex toto corde tuo. Quis nō parte aliqua magna seipsum diligit. Verum sciebat apostolus hoc præceptum sublimius esse, q̄ ut inexercitati capere possent, ideo assumpsit, quod præsumpsit non posse negari ab ipsis, nimirum omnium sensu cognitum.

Videamus autem, qua ratione moueantur, ut negēt peccatum dici, reliquam baptismo libidinem. Dicunt em̄ baptisimi iniuriam esse, si non omnium peccatorum tribuere dicatur remissionem, sicut habet fides catholica ecclesie & sanctum Euangelium. Si ergo remissa sunt omnia peccata, quod reliquum est, peccatum dici non debet. Respondeo, quid hic dicere possum, nisi quod urgentibus eodem argumento Pelagianis, Augustinus dixit, scilicet peccatū remitti quo ad reatū, sed non quo ad actum, seu (ut ipsius uerbis utar) Peccatū istud reatu transit, actu manet. Sicut enim (ut idem ait) aliquod peccatum transit actu, & manet reatu (sicut est omne actuale) ita e contra, hoc originis peccatū transit reatu & manet actu. Ecce nō negat esse peccatū, nec dicit solū defectū aut pœnā esse, sed peccatū actu & uere esse. Rursum dicent: At nos reatū hunc proprie uocamus peccatum, non illud quod remanet. Respondeo, in re ista seria & sacra non licet argutijs sophisticis cauillari, quibus effingunt reatum esse respectum inter deū & peccatorem, quo hic deputatur ad pœnam. Iniuria est gratia dei, si solū istū phantasticum respectum tollere doceatur, cum, ut scriptura loquitur, gratia dei renouet, mutet, & in nouos homines

Ratio negatiui peccatū esse libidinē baptismo reliquam.

Peccatū reatu transit actu manet.

Gratia non solis respectibus medet.

ARTICVLORVM DAMNATORVM

Gratia nō so-
lis respecti-
bus medet.

*pna nō dā nat
et bona opatio
fama*

Peccatū nēm
uerū, non im-
putatur ad
mortem.

Christianis
ueris non nocet
peccatū.

Iustus simul
non peccat,
& tñ pecca-
tum habet.

homines transformet de die in diem, & res ista serio agatur, non respectibus tollendis, sed substantia & uita mutandis: Nam ideo corpus mori & incinerari oportet, ut peccatum expurgetur. Verus est morbus & serius, qui tam seriū & porentē exigit medicinam.

Hac ipsa enim gratia noui testamēti & misericordia dei est, quod quia geniti sumus uerbo ueritatis & renati baptisate, ut simus initium aliquod creaturæ eius, interim fauor dei nos suscipit & sustinet, non imputans ad mortem, quod reliquum est peccati in nobis, licet uere peccatum sit & imputari possit, donec efficiamur perfecte noua creatura: ad finem enim purgationis patris misericordia respicit, propter quem inter medias peccati immūdiās, statuit misericorditer ignoscere, donec penitus aboleātur. Hoc apostolus Ro. viij. sic dicit: Nihil ergo damnationis est in ijs, qui sunt in Christo Iesu, qui non scdm carnem ambulāt. Non ait, Nihil peccati in eis est, cum præcedente cap. peccatum asseruisset, sed nihil damnationis, quia & si sit peccatum in eis non nocet, duplici iure: Primo, quia sunt per fidē in Christo Iesu, quo mediatore, eis ignoscitur quicquid peccati inest. Secundo, quia non scdm carnem ambulāt, id est, pugnant contra peccatum ut extinguant, quo studio quia inuiti habent peccatum in se, pro non habētibus deus illos habet, non tamen nisi gratuita misericordia, ne superbiat quisquam in oculis dei de munditia sua, sed in humilitate suæ miseriæ seruetur. Hoc sensu, j. Iohan. v. dicit, Scimus quoniam omnis qui natus est ex deo non peccat, sed generatio dei conseruat, & malignus non tanget eum: At omnis qui credit, quoniam Iesus est Christus, ex deo natus est, ut ibidem dicit. Ita simul uerum est, iustum non peccare, & tamen peccatum habere, seu malum facere.

Concludamur

Concludamus ergo cum pulcherrimo uerbo Aug. Peccatum, inquit, remittitur in baptismo, non ut non sit, sed, ut non imputetur. Ecce est & remanet peccatum, sed non imputatur. Quare perseverandum est in usu scripturae & antiquorum, & non defectum, sed uere peccatum appellandum, libidinem, & alias passiones reliquas baptismo. Et aliud esse omnia peccata remitti, aliud omnia tolli, Baptismus omnia remittit, sed nullam penitus tollit, sed incipit tollere: id quod illos fefellit, qui remissionem intellexerunt omnimodam expurgationem, ac sic defectum pro peccato accipere se ipsos coegerunt, ex malo intellectu in peiorem lapsi. Nam hac sententia eorum, homines in securitatem & superbam praesumptionem ducuntur, dum peccatis ablati sibi puri uisunt, omittunt studia expurgandi peccati, ut culus conscientiae non sint. Qua impia opinione plurimi pereant necesse est, sed & eo perueniunt insaniam, ut etiam libidinem inuitabilem pariter sanctorum, dum generant, quantumuis indomitam & summo inuictoque furore contra legem dei concupiscentem, defectum uocare sint coacti. Hoc est uere nimis extenuare peccatum, dicere tam atrocem libidinis impetum, esse defectum. Sed de hoc satis.

TERTIVS.

Fomes peccati, etiam si nullum assit actuale peccatum, moratur a corpore animam ab ingressu coeli.

Quamuis hanc conclusionem saepius testatus sim, non assertam, sed disputatam, tamen iam non disputo, sed assero eam, postquam nihil uideo contra eam produci ab ullo aduersario. Si enim uera sunt quae proximo articulo dicta sunt, fomitem esse uere peccatum, per gratiam dei ueram magis ac magis purgandum, & nemo possit cum peccato coelum intrare. Sicut, ij. Pet. iij. promittit, Coelos novos & terram nouam expectamus, in quibus iusticia habitat.

D d Puto

Peccatum remitti & tolli

nota ex 266

Nemo cum peccato coelum intrare potest.

nihil magis in intrabit in illud
 ad d. in q. de peccati f.
 Puto rem q. de q. de
 f. ad non in